

Prusicka, Ewa

Dwa toporki kamienne z Mokrego, gm. Zamość

Archeologia Polski Środkowowschodniej 1, 195-196

1996

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

EWA PRUSICKA

DWA TOPORKI KAMIENNE Z MOKREGO, GM. ZAMOŚĆ

Wiosną bieżącego roku do Regionalnego Ośrodka Studiów i Ochrony Środowiska Kulturowego w Lublinie zostały przekazane dwa toporki kamienne w celu ich opracowania. Zabytki były luźno znalezione na terenie wsi Mokre wiele lat temu, w miejscu bliżej obecnie nieokreślonym i przechowywane w zbiorach prywatnych mieszkańców Mokrego, Józefa Gajewskiego i Tomasza Siemko.

Pierwszy z zabytków (ryc. 1a) jest okazem w obrysie pięciobocznym o zatartych konturach, w przekroju poprzecznym owalny, w obrysie wzdłużnym asymetryczny z lekko opuszczonym ostrzem. Posiada wyodrębniony, krótki obuch. Otwór umieszczony został w największej szerokości toporka, w połowie jego długości. Wymiary: długość 113 mm, największa szerokość 59 mm, długość ostrza 46 mm, zaś szerokość otworu 23-26 mm.

Drugi okaz (ryc. 1b) posiada w zarysie kształt klinowaty. Największa jego szerokość znajduje się w

pobliżu szerokiego, tylko lekko zaokrąglonego obucha. Przekrój poprzeczny jest czworokątny z lekko wypukłymi bokami. Otwór umieszczono w pobliżu obucha, w największej szerokości korpusu. Wymiary: długość 133 mm, największa szerokość 74 mm, długość ostrza 52 mm, średnica otworu 24-28 mm.

Okaz pierwszy nawiązuje w dużym przybliżeniu do typu III klasyfikacji J. Machnika (1966, tabl. XXXII: 4) i posiada analogie z zabytkami z Kopiny, Okszoła i Rejowca, woj. chełmskie (A. Bronicki 1991, tabl. 3: 10, tabl. 4: 12, 13) oraz znaleziskiem z nieznanego miejsca w woj. lubelskim (B. Bargieł, J. Libera 1995, ryc. 1: b). Chronologicznie opisany toporek można określić na późny neolit - kulturę ceramiki sznurowej.

Drugi z opisanych zabytków nawiązuje do typu V klasyfikacji J. Machnika (op. cit., tabl. XXXII: 9). Toporek pochodzi z późnego neolitu bądź wczesnego okresu epoki brązu.

Literatura

Bargieł B., Libera J.

1995 Zabytki archeologiczne w zbiorach Katedry Ekologii AR w Lublinie, Spr. UMCS, s. 35-39.

Bronicki A.

1991 Późnoneolityczne i wczesnobrązowe toporki kamienne z obszaru województwa chełmskiego,

Lub. Mat. Arch., T. 6, s. 297-340.

Machnik J.

1966

Studia nad kulturą ceramiki sznurowej w Małopolsce, Wrocław-Warszawa-Kraków.

EWA PRUSICKA

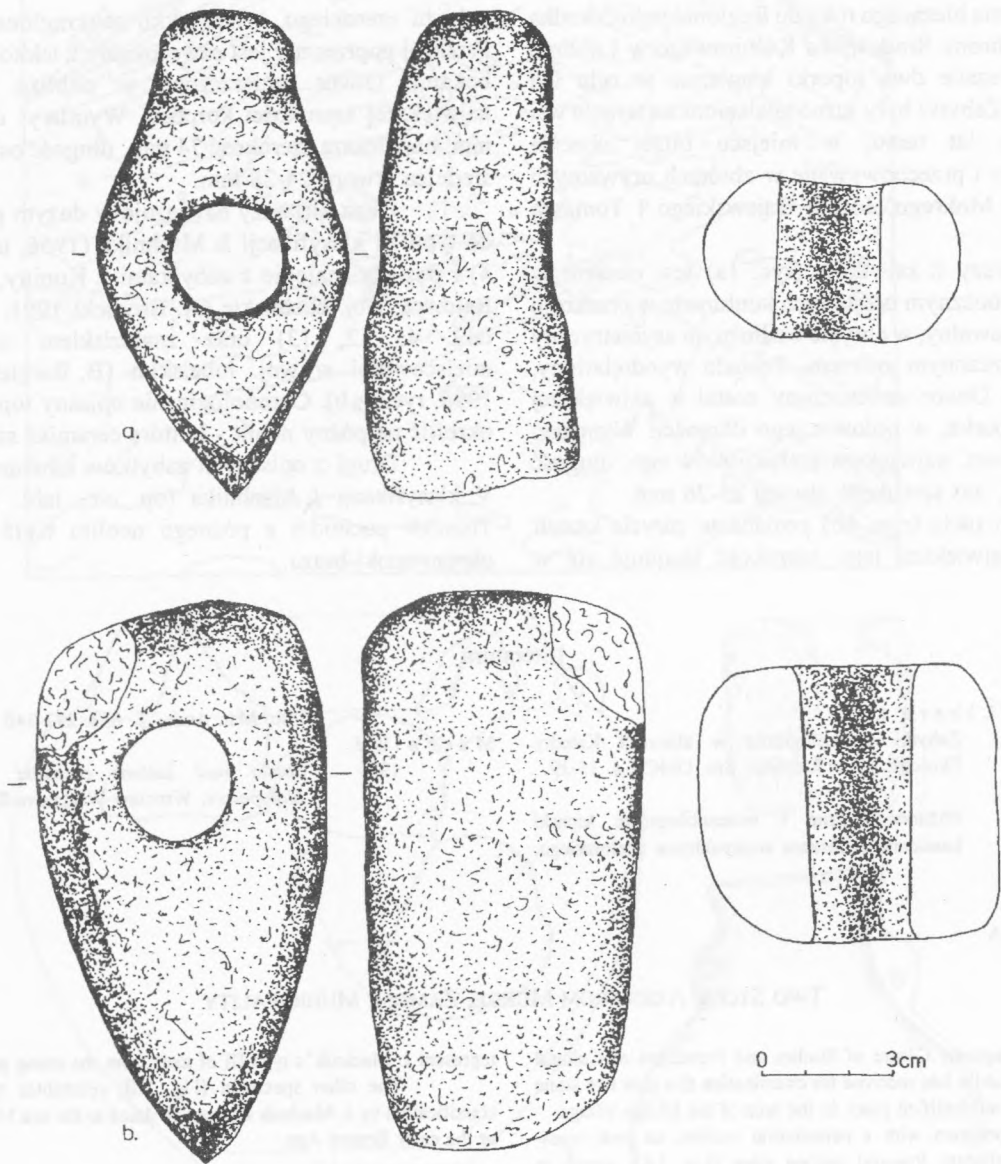
TWO STONE AXES FROM MOKRE, ZAMOŚĆ MUNICIPALITY

The Regional Centre of Studies and Protection of Cultural Environment in Lublin has received for examination this year two stone axes found in an unidentified place in the area of the Mokre village.

The specimen with a pentahedral outline, an oval cross-section, with a slightly lowered cutting edge (Fig. 1A), seems to

represent J. Machnik's type III of axes from the string pottery culture.

The other specimen (Fig. 1:B) resembles type V of the classification by J. Machnik and can be dated to the late Neolithic period or the early Bronze Age.

Ryc. 1. Mokre, gm. Zamość. Toporki kamienne.